

PROTOKÓŁ WIZYTACJI

**Zespołu Placówek
Opiekuńczo – Wychowawczych
w Zambrowie**

Protokół

Wizytacji Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Zambrowie, REGON – 450-57-22-83

Wizytację przeprowadzono działając na podstawie art. 80a ust 4 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.), w związku z wnioskiem Zarządu Powiatu Zambrowskiego w sprawie wydania zezwolenia na prowadzenie całodobowej placówki opiekuńczo – wychowawczej.

Tematem wizytacji była organizacja placówki, przestrzeganie standardów świadczonych usług oraz standardu opieki i wychowania.

Wizytację przeprowadziły – Małgorzata Osipowicz - starszy inspektor w Wydziale Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, Krystyna Pasiuk – kierownik zespołu starszy inspektor w Wydziale Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku w dniu 6 grudnia 2007 roku na podstawie upoważnienia Nr 240 z dnia 3 grudnia 2007r., które w imieniu Wojewody Podlaskiego wydał Pan Andrzej Kozłowski dyrektor Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Kontrolujący wpisali się do książki kontroli pod pozycją 7.

Wyjaśnień w toku kontroli udzielali

1. Jadwiga Paździor – dyrektor

Ustalenia kontroli

Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Zambrowie mieści się w Zambrowie przy ul. Al. Wojska Polskiego 52. Placówka prowadzona jest przez Powiat Zambrowski. Dyrektorem Zespołu jest Pani Jadwiga Paździor powołana na stanowisko dyrektora z dniem 1 września 1985r.

Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Zambrowie do dnia 31 grudnia 2006r. funkcjonował pod nazwą Dom Dziecka w Zambrowie. Uchwałą Nr XXXII/185/06 Rady Powiatu Zambrowskiego z dnia 26 października 2006r. w sprawie przekształcenia Domu Dziecka w Zambrowie podjęto decyzję o przekształceniu placówki socjalizacyjnej w placówkę wielofunkcyjną. Placówce nadano statut.

Organizację placówki określa Regulamin, który został nadany Uchwałą Nr 4/07 Zarządu Powiatu Zambrowskiego z dnia 8 stycznia 2007r.

Standardy świadczonych usług

Placówka jest całodobową placówką opiekuńczo-wychowawczą typu wielofunkcyjnego, która łączy działania socjalizacyjne, interwencyjne oraz inne na rzecz pomocy dziecku i rodzinie (w placówce funkcjonuje hostel oraz grupa dzieci z zaburzeniami psychicznymi upośledzonych w stopniu lekkim i umiarkowanym). Ponadto w strukturze placówki funkcjonują 3 autonomiczne mieszkania dla wychowanków przygotowujących się do usamodzielnienia.

Placówka dysponuje 67 miejscami z podziałem na poszczególne części:

1. Grupa socjalizacyjna – 30 dzieci (obecnie przebywa 25 dzieci),
2. Grupa interwencyjna – 12 dzieci (obecnie przebywa 12 dzieci),
3. Grupa z zaburzeniami psychicznymi – 12 dzieci (obecnie przebywa 13 dzieci),
4. Grupa wychowanków zamieszkujących w 3 mieszkaniach autonomicznych – 13 dzieci (obecnie przebywa 11 dzieci).

Ponadto placówka dysponuje 6 miejscami hostelowymi (w dniu kontroli nie przebywali w hostelu podopieczni).

Biorąc pod uwagę specyfikę placówki i podział na poszczególne części, w placówce nie przebywa jednocześnie powyżej 30 dzieci.

Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Zambrowie mieści się w budynku wielokondygnacyjnym. Teren wokół budynku jest zagospodarowany, z placem zabaw i boiskami do wszystkich typów rozgrywek. Posesja jest ukwiecona z drzewkami dekoracyjnymi, na której panuje ład i porządek.

Przy wejściu głównym znajduje się mały hol z szafkami zamykanymi na obuwie. Dzieci wychodząc z budynku zmieniają obuwie pokojowe naienne. W dalszej części placówki jest hol duży, estetycznie zagospodarowany. Urządzono w nim aneks wypoczynkowy wyposażony ze stolikiem okolicznościowy i kanapami. Osoby przychodzące do placówki mogą skorzystać z kącika wypoczynkowego.

Na tej kondygnacji znajdują się:

- kuchnia z pomieszczeniami gospodarczymi,
- jadalnia dla wszystkich dzieci,
- świetlica przeznaczona do celów reprezentacyjnych oraz wszystkich uroczystości organizowanych przez placówkę spełniająca również funkcję pokoju gościnnego,
- siłownia wyposażona w profesjonalny sprzęt do ćwiczeń,
- pralnia, suszarnia, magazyny gospodarcze.

Wejście na drugą kondygnację jest bardzo przestronne z bezpieczną poręczą i zabezpieczeniami antypoślizgowymi. Ściany są udekorowane kompozycjami roślinnymi wykonanymi przez dzieci. Na półpiętrze usytuowany jest pokój do zajęć sportowo-rekreacyjnych – wyposażony w stół bilardowy i piłkarzyki.

Hol na drugiej i trzeciej kondygnacji urządzony jest w podobnie jak na pierwszej kondygnacji tzn. aneksy wypoczynkowe, które są komfortowo wyposażone i przytulnie ukwiecone.

Część socjalizacyjna

Druga kondygnacja zajmowana jest przez grupę socjalizacyjną. Docelowo kondygnację tą może zamieszkiwać 30 wychowanków.

Wychowankowie części socjalizacyjnej mają do swojej dyspozycji:

- 8 sal sypialniowych 3 - 4 osobowych o powierzchni wystarczającej do wygodnego funkcjonowania. Pokoje sypialne są bardzo schludne, zadbane i gustownie urządzone. W każdej sypialni wychowankowie mają szafki nocne, szafy z miejscem do przechowywania rzeczy osobistych, biurka lub stoliki oraz łóżka bądź tapczany. Na wyposażeniu są również lampki nocne. W wielu pokojach urządzono kąciki wypoczynkowe z fotelami i stolikami. W każdym pokoju jest sprzęt grający. Dzieci mają prawo dekorować swoje pokoje, o czym świadczą powieszane plakaty oraz zdjęcia. Każda sypialnia jest właściwie oświetlona. Wychowankowie mogą hodować zwierzątka. W jednym z pokoi był chomik. Każda sypialnia wyposażona jest w podręczną suszarkę oraz żelazko.
- 3 pomieszczenia do wypoczynku, stosownie wyposażone w kanapy, telewizor, sprzęt grający, zabawki, gry planszowe.
- 1 pomieszczenie do nauki cichej wyposażone w telewizor, stoliki i krzesła oraz pomoce naukowe, książki. Pomieszczenia są przytulne, ukwiecone i wygodnie urządzone.
- 2 aneksy kuchenne, w których pod okiem wychowawcy, wychowankowie przygotowują kolacje (w ramach uczenia dzieci samodzielności). Aneksy wyposażono we wszystkie najnowocześniejsze sprzęty AGD. Każdy aneks jest kolorystycznie skomponowany. W lodówkach przechowywana jest podstawowa żywność. W ten sposób wychowankowie mają dostęp o każdej porze do produktów żywnościowych i napoi.

- 4 łazienki - 2 przeznaczone dla chłopców i 2 dla dziewcząt. W łazienkach znajdują się kabiny toaletowe. Każda z nich jest zamykana, co zapewnia intymność z ich korzystania. Ponadto w łazienkach znajdują się wanny, kabiny prysznicowe oraz umywalki. Wszystko jest bardzo schludne. Wychowankowie osobiste rzeczy biorą samodzielnie, w związku z tym w każdej łazience są miski, kosze oraz pralki. Biorąc pod uwagę liczbę podopiecznych korzystających z pionu sanitarnego, ilość kabin toaletowych, pryszniców, wanien oraz umywarek jest wystarczająca.

Stosownie do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007r. w sprawie placówek opiekuńczo – wychowawczych (Dz.U. Nr 201 poz. 1455), biorąc pod uwagę liczbę dzieci w grupie socjalizacyjnej, ilość aneksów kuchennych nie jest wystarczająca (1 aneks kuchenny na 10 dzieci).

Na opisywanej kondygnacji usytuowany jest gabinet pielęgniarstwa. Ponadto w tej części znajduje się sala komputerowa oraz pokój dla dzieci chorych.

Trzecia kondygnacja budynku zamieszkiwana jest przez dwie grupy, które zajmują oddzielne skrzydła – jest to grupa tzew. interwencyjna oraz grupa wychowanków niepełnosprawnych intelektualnie. Podobnie jak na pierwszej kondygnacji, na obszernym holu urządzono aneks wypoczynkowy, który jest komfortowo wyposażony.

Na tej kondygnacji znajdują się pomieszczenia wspólne dla całej placówki:

- I sala terapeutyczna (przystosowana zajęć plastycznych oraz do przeprowadzania aromaterapii), wyposażona w kanapę fotele i komputer,
- II sala terapeutyczna (przeznaczona do relaksacji, muzykoterapii oraz światłoterapii), wyposażona w suchy basen z piłeczkami, sprzęt grający oraz kolumny wodne,
- biblioteka (duży księgozbiór, kasety z lekturami, czasopisma, literatura fachowa dla nauczycieli i wychowawców).

Grupa interwencyjna

W skrzydle grupy interwencyjnej, gdzie przebywa 12 dzieci, znajdują się:

- 4 sypialnie 3-5 osobowe o powierzchni wystarczającej do prawidłowego funkcjonowania. Każda z sypialni posiada wyposażenie jak sypialnie znajdujące się na niższej kondygnacji. Pokoje są czyste i estetyczne.
- 2 łazienki (1 dla chłopców i 1 dla dziewcząt) z czterema zamykanymi toaletami, co zapewnia intymność z ich korzystania, sześcioma umywalkami, trzema kabinami prysznicowymi oraz wanną.
- 1 aneks kuchenny - komfortowo wyposażony.
- 2 pomieszczenia do wypoczynku właściwie wyposażone z wyznaczonym miejscem do cichej nauki.

Biorąc pod uwagę wiek dzieci przebywających w grupie interwencyjnej (3 dzieci do lat 8), jeden aneks kuchenny zaspokaja potrzeby wychowanków.

Grupa wychowanków niepełnosprawnych intelektualnie zajmuje drugie skrzydło na trzeciej kondygnacji. Przebywa w niej obecnie 13 dzieci. Znajdują się tam:

- 4 sypialnie 3-4 osobowe o powierzchni wystarczającej do wygodnego funkcjonowania, wyposażone jak sypialnie na innych kondygnacjach.
- 2 pokoje do wypoczynku kompleksowo wyposażone z wyznaczonym miejscem do cichej nauki.
- 1 aneks kuchenny, właściwie wyposażony.
- 2 łazienki, w których są trzy zamykane toalety, co zapewnia intymność z ich korzystania, dwa brodziki, wanna, 5 umywarek. Na wyposażeniu jest również pralka, miski oraz kosz na bieliznę.

Grupy funkcjonujące na powyższej kondygnacji nie są fizycznie oddzielone, bowiem korzystają ze wspólnej klatki schodowej.

Wychowankowie wszystkich części korzystają ze wspólnych pomieszczeń znajdujących się na terenie placówki są to:

- sale terapeutyczne,
- pomieszczenie do zajęć sportowych,
- jadalnia,
- pokój gościnny,
- sala komputerowa.

Biorąc pod uwagę, że dla każdej z grup wyznaczone są inne godziny korzystania z wymienionych pomieszczeń to powyższa sytuacja jest dopuszczalna.

Grupa usamodzielnienia

W strukturach placówki funkcjonują trzy grupy usamodzielnienia:

- grupa usamodzielnienia dziewcząt z zaburzeniami psychicznymi (3 wychowanki),
- grupa usamodzielnienia chłopców (4 wychowanków),
- grupa usamodzielnienia dziewcząt (4 wychowanki).

Wychowankowie z tzw. grupy usamodzielnienia zajmują trzy autonomiczne mieszkania z których jedno znajduje się na terenie placówki, lecz posiada oddzielne wejście. Mieszkanie jest komfortowo wyposażone. Do dyspozycji jest komputer, sprzęt grający. Jest to mieszkanie trzypokojowe. Mieszkające tam dziewczęta uczą się samodzielności w życiu, tak aby po opuszczeniu placówki funkcjonować samodzielnie.

Ponadto w placówce funkcjonuje **hostel**, który przeznaczony jest dla 6 osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej, komfortowo wyposażone. W sąsiedztwie znajduje się pomieszczenie do przeprowadzania terapii, z którego korzystają wychowankowie z domu dziecka.

Stosownie do rozporządzenia w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych placówka nie osiąga standardów w zakresie warunków lokalowych:

1. Poszczególne grupy funkcjonujące w placówce nie są faktycznie rozdzielone. Posiadają wspólną klatkę schodową (z wyjątkiem grupy usamodzielnienia).
2. Grupa socjalizacyjna – brak 1 aneksu kuchennego.

Wyżywienie oraz wyposażenie

Placówka zapewnia podopiecznym 4 posiłki dziennie (śniadanie, obiad, podwieczorek oraz kolacja). Dodatkowo dzieci otrzymują prowiant do szkoły. Wychowankowie mają wpływ na układanie jadłospisów. Posiłki są urozmaicone, a jadłospisy układane są dekadowo. Ponadto podstawowe produkty żywnościowe przechowywane są w lodówkach w aneksach kuchennych. W ten sposób wychowankowie mają dostęp do produktów przez całą dobę.

Na początku roku szkolnego wychowankowie zaopatrywani są w podręczniki oraz przybory szkolne. Każdy wychowanek w miarę potrzeb wyposażony jest w garderobę stosowną do pory roku i wieku. Wychowawcy dbają również o to, aby podopieczni mieli ubrania równie modne jak ich rówieśnicy. Mają oni możliwość wyboru garderoby uczestnicząc przy jej zakupie.

W pomieszczeniach terapeutycznych oraz w pomieszczeniach do wypoczynku znajdują się

[Signature]

[Signature]

zabawki dostosowane do wieku rozwojowego.

Wychowankowie przebywający w placówce objęci są opieką lekarza rodzinnego w ośrodku zdrowia w Zambrowie oraz poradni specjalistycznych, do których uczęszczają regularnie. Wszystkie dzieci objęte są opieką stomatologiczną. Wychowawcy opiekują się swoimi podopiecznymi także podczas wizyt u lekarza, czy w okresie hospitalizacji.

Wystarczające jest zaopatrzenie placówki w leki pierwszej potrzeby np. przeciwgorączkowe i przeciwbólowe, które są na bieżąco uzupełniane. Wszystkie recepty są realizowane na bieżąco. Leki wydawane są pod nadzorem wychowawcy.

Podopieczni otrzymują dostateczną ilość środków do higieny osobistej typu: pasta do zębów, papier toaletowy, szampony, dezodoranty. Dzieci samodzielnie piorą bieliznę i inne rzeczy osobiste. Ręczniki oraz pościel wymieniane są raz w miesiącu lub w zależności od potrzeb. Zapewnione są właściwe warunki higieniczno – sanitarne

Wychowankowie każdego miesiąca otrzymują drobną kwotę do własnego dysponowania tzw. „kieszonkowe”. Na podstawie list wypłat „kieszonkowego” stwierdzono, że było ono wypłacane regularnie. Wypłacane kwoty były zróżnicowane i kształtowały się od 10 do 30 zł. Każda grupa ma opracowany regulamin podziału kieszonkowego. Dzieci wspólnie ustaliły, co będzie wpływać na obniżenie lub zwiększone „kieszonkowego”. Jak wynika z uzyskanych wyjaśnień zróżnicowanie „kieszonkowego” zależne było od zachowania dziecka w szkole i w placówce (np. wulgaryzmy, palenie, pomoc, prace porządkowe, dyżury, nienaganną postawę wobec innych), ocen, absencji szkolnej, zaangażowania wychowanków w obowiązki szkolne, samowolne opuszczanie placówki. Wszelkie zmiany kwot „kieszonkowego” były uzgadniane z podopiecznymi. Wszystkie dzieci kwitowały odbiór pobranej kwoty.

Dzieci przebywające w placówce realizują obowiązek szkolny w:

- przedszkolu – 1 dziecko,
- szkołach podstawowych – 12 dzieci,
- gimnazjach – 14 dzieci,
- szkołach średnich – 17 dzieci

Szkoła specjalna

- szkoła podstawowa 2 dzieci,
- gimnazjum – 7 dzieci,
- szkoła zawodowa – 7 dzieci.

Placówka ponosi pełną odpłatność za pobyt wychowanka w bursie bądź internacie.

W dniu kontroli jedno dziecko przebywało w internacie. Ponadto jeśli dziecko wyjeżdża do rodziny, placówka również pokrywa koszty tego przejazdu.

Pomocy w nauce, a w szczególności przy odrabianiu prac domowych, udzielają wychowawcy oraz wolontariusz. W celu uzupełnienia swoich wiadomości szkolnych oraz rozszerzenia wiedzy ogólnej wychowankowie mają możliwość korzystania z internetu oraz biblioteki znajdującej się na terenie placówki. W ramach zajęć pozalekcyjnych dzieci biorą udział w zajęciach m.in.: sportowych, plastycznych, muzycznych, kulinarnych, bibliotecznych.

Standardy opieki i wychowania

Wychowankowie przebywający w placówce mają zapewniony dostęp do zajęć wyrównawczych, które odbywają się na terenie placówki. Wychowankowie mają dostęp do sali terapeutycznej, gdzie odbywają się zabawy relaksacyjne, muzykoterapia, zabawoterapia, wizualizacja, psychogimnastyka, ćwiczenia w suchym basenie oraz masaż relaksacyjny.

Dzieci uczestniczą w różnego rodzaju zajęciach wychowawczych, kompensacyjnych i terapeutycznych. W placówce odbywają się:

1. Zajęcia rewalidacyjne i zespołów wyrównawczych (zgodnie z harmonogramem zajęć), które codziennie prowadzi psycholog, pedagog i 6 wychowawców oraz wolontariusz -

6

(nauczyciel matematyki). Opracowywane są indywidualne programy rewalidacyjne w zakresie rozwoju społecznego.

2. Zajęcia terapeutyczne - 1 w tygodniu z dziećmi z normą intelektualną i 2-3 raz w tygodniu z dziećmi niepełnosprawnymi intelektualnie (ćwiczenia usprawniające zaburzone funkcje poznawcze).

Celem tych zajęć jest:

- prawidłowe funkcjonowanie wychowanków w społeczeństwie,
  - prawidłowy rozwój społeczny, emocjonalny, moralny i psychiczny,
  - niwelowanie niepożądanych zachowań.
3. Biblioterapia (praca z książką, czasopismami, środkami audiowizualnymi), której celem jest m. in.:
- doskonalenie umiejętności czytania,
  - rozwijanie procesów myślowych,
  - wzbogacanie języka.
4. Arteterapia, której celem jest m. in.:
- stwarzanie możliwości wyrażania emocji, przeżyć,
  - rozwijanie wyobraźni,
  - rozwijanie zdolności artystycznych,
  - odprężenie, relaksacja, redukowanie napięć.
5. Psychogimnastyka mająca na celu m. in.:
- utrzymywanie sprawności fizycznej dzieci,
  - zwiększenie zwinności i ruchliwości,
  - zachęcanie dzieci do aktywnego spędzania czasu wolnego,
  - nabywanie umiejętności współdziałania z innymi.
6. Muzykoterapia, której celem jest:
- nabywanie umiejętności odprężenia, relaksowania, wyciszenia,
  - redukcja lęku, napięć,
  - rozładowanie negatywnych emocji,
  - kształtowanie umiejętności wyrażania emocji oraz przeżyć,
  - pobudzanie aktywności poznawczej, emocjonalnej,
  - inspirowanie do aktywności twórczej.
7. Relaksacja, która ma na celu:
- kształtowanie umiejętności radzenia sobie z lękiem, napięciem, ze stresem, w sytuacjach trudnych,
  - uczenie się sposobów relaksowania się, odprężania, wyciszania, rozluźniania,
  - doskonalenie umiejętności koncentracji uwagi,
  - rozwijanie wyobraźni.
8. Zajęcia wychowawcze z elementami socjoterapii, celem których jest:
- wspieranie w pokonywaniu trudności,
  - upowszechnianie postawy wzajemnego szacunku w relacjach z ludźmi,
  - kształtowanie umiejętności komunikowania się w sposób pełen wzajemnego szacunku dla uczuć i potrzeb,
  - przygotowanie do dokonywania wyborów i wspierających zdrowie fizyczne, psychiczne, społeczne i duchowe,
  - odkrywanie i rozwijanie zdolności, talentów,
  - zapobieganie ryzykownym zachowaniom seksualnym i chorobom przenoszonym drogą płciową
  - zapobieganie niedostosowaniu społecznemu,
  - zapobieganie agresji i przemocy.

Mah

*7
2020*

Terapia pedagogiczna w zakresie logopedii rozwijające funkcje słuchowe, wzrokowe, pamięć, procesy myślowe, koncentrację uwagi, umiejętności czytania i pisanie.

W placówce odbywają się zajęcia rekreacyjno-sportowe: tenis stołowy, bilard, unihokej, piłka nożna, siatkowa, koszykowa. Młodzież może również korzystać z własnej siłowni oraz wychodzi na basen. Młodzieży proponowane są wyjścia do galerii, kina, muzeum, udział w przedstawieniach teatralnych, wyjazdy na wystawy.

Dzieci przebywające w placówce uczone są poszanowania tradycji oraz dbania o ciągłość kulturową. W placówce organizowane są imprezy z okazji różnych świąt państwowych i okolicznościowych, np.: Święto Komisji Edukacji Narodowej, Mikołajki, Pierwszy Dzień Wiosny, Dzień Dziecka, Wieczór Andrzejkowy, Zabawa Sylwestrowa, Walentynki, Majówka, Dzień Matki, Dzień Kobiet.

Placówka dba o kultywowanie tradycji wynikających ze Świąt Bożego Narodzenia i Wielkanocy. Bardzo uroczystie obchodzona jest kolacja wigilijna oraz śniadanie wielkanocne. W tych uroczystościach biorą udział księża z lokalnej parafii, liczni przyjaciele placówki i sponsorzy. Wychowankowie mają możliwość uczestniczenia w nabożeństwach niedzielnych oraz świątecznych, zgodnie z wyznaniem.

Placówka stwarza warunki do fizycznego, psychicznego i poznawczego rozwoju dziecka. Każde dziecko będące wychowankiem placówki traktowane jest indywidualnie. Wychowankowie mają swobodę w wyrażaniu myśli, sądów i opinii na różne tematy podczas rozmów prowadzonych indywidualnie oraz podczas spotkań grupowych. W przypadku, gdy wychowanek nie zgadza się z opinią wychowawcy może zwrócić się w tej sprawie do dyrektora. Dyrektor placówki stara się wyjaśnić każdą zaistniałą sytuację. Indywidualne sprawy dziecka rozstrzygane są wyłącznie w jego obecności. Nikt nie ma prawa otwierać korespondencji adresowanej do dziecka. Każdy wychowanek posiada swoje miejsce, gdzie przechowuje osobiste rzeczy i może być ono zamykane przez dziecko. Wychowawcy wchodzą do sal i łazienek uprzednio pukając. Podczas rozmowy dzieci stwierdziły, że zawsze mogą z osobą dorosłą porozmawiać o swoich sprawach osobistych. Szanowane są potrzeby religijne wychowanków bez względu na wyznanie.

Placówka umożliwia dzieciom regularne, osobiste i bezpośrednie kontakty z rodzicami oraz innymi osobami bliskimi oraz zapewnia im warunki sprzyjające utrzymaniu osobistych kontaktów z rodziną. Formalnie Sąd Rejonowy wydaje zgodę na wyjazdy wychowanków. W przypadku uzyskania takowej zgody oraz w przypadku braku zastrzeżeń ze strony placówki, każde dziecko ma możliwość odwiedzania swoich rodziców lub rodzeństwa. Podopieczni mają stały dostęp do telefonu, z którego mogą korzystać. W przypadku, gdy rodzice nie są zainteresowani utrzymaniem kontaktu z dziećmi, podejmowane są kroki ze strony placówki do inicjowania, rozwijania i podtrzymywania tych kontaktów.

Podopieczni mogą przyjmować w placówce osoby bliskie, nie tylko rodzinę, ale i kolegów. Często też z dziećmi prowadzone są rozmowy jak ważną rolę odgrywa rodzina i bliscy w życiu każdego człowieka. Dzięki takim działaniom podopieczni uczeni są poszanowania i podtrzymywania związków emocjonalnych z osobami dla nich ważnymi.

Placówka planuje i organizuje zajęcia codzienne stosownie do wieku i możliwości wychowanków oraz stosownie do ich potrzeb.

Placówka posiada boisko do piłki nożnej, koszykowej, siatkowej, siłownię, salę terapeutyczną. Wychowankowie mają do swojej dyspozycji sprzęt sportowy i rekreacyjny typu: piłki, bilard, mini hokej, rolki, łyżwy, rowery.

Podejmowane działania prozdrowotne mają na celu kształtowanie u wychowanków prawidłowych nawyków. Wychowawcy zwracają uwagę na podstawowe zasady dotyczące zachowania higieny osobistej (mycie zębów, rąk przed posiłkami, po wyjściu z toalety). Ponadto wychowawcy na bieżąco przeprowadzają pogadanki oraz prezentują filmy edukacyjne na temat zachowań ryzykownych tj. zażywanie narkotyków, rozwiązłości seksualnej i chorób

przenoszonych drogą płciową, nadużywania alkoholu, palenia papierosów.

Ponadto w placówce realizowany jest program dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie „Dobry start”, w okresie kwiecień-grudzień 2007r. Celem programu jest przygotowanie wychowanków niepełnosprawnych intelektualnie do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie. Wśród zadań przewidziano:

- kształtowanie umiejętności posługiwania się pieniędzmi,
- wdrażanie do właściwego wyboru sklepu w zależności od asortymentu i dokonywanie zakupu,
- wdrażanie do codziennego i samodzielnego dbania o higienę,
- wdrażanie do częstej zmiany bielizny i odzieży oraz dbanie o estetykę wyglądu,
- kształtowanie umiejętności dbania o czystość i porządek w otoczeniu,
- kształtowanie umiejętności samodzielnego przygotowania prostych posiłków,
- kształtowanie umiejętności estetycznego nakrywania do stołu (ustawianie naczyń i położenie sztućców, serwetek,
- uczenie zasad bezpiecznego korzystania ze sprzętów codziennego użytku, ze sprzętu elektrycznego, ostrych narzędzi,
- kształtowanie umiejętności obsługi i konserwacji sprzętów codziennego użytku (kuchenka elektryczna, żelazko, odkurzacz, pralka),
- kształtowanie orientacji w terenie oraz umiejętności bezpiecznego poruszania się w najbliższym otoczeniu i w ruchu ulicznym,
- uczenie właściwego zachowania się w miejscach użyteczności publicznej,
- kształtowanie umiejętności dbania o zdrowie, rozpoznawanie objawów choroby, postępowania w czasie choroby oraz zastosowania podstawowych leków na określoną dolegliwość.

Program realizowany jest na bieżąco.

Ponadto wszyscy wychowankowie placówki uczą się samodzielności w życiu. Zachęcani są do podejmowania decyzji dotyczących ich spraw, wyboru szkoły, zakupów. Poprzez edukację i profilaktykę młodzież przygotowana jest do ponoszenia odpowiedzialności za własne postępowanie.

Stwierdzono, że wychowankowie orientują się w swojej sytuacji prawnej i znają swojego opiekuna prawnego. Wszelkie decyzje dotyczące dziecka omawiane są z wychowankiem i podejmowane w uzgodnieniu z jego rodzicami lub opiekunami prawnymi.

Przestrzeganie praw dzieci

Na podstawie przeprowadzonej wizytacji stwierdzono, że placówka przestrzega praw dzieci poprzez zabezpieczenie im odpowiedniego poziomu życia i odpowiednich warunków socjalno – bytowych, wyżywienia, ubrania, kieszonkowego.

Wychowankowie otoczeni są właściwą opieką zdrowotną. Placówka dba o organizację wypoczynku i czasu wolnego. Dzieci mają możliwość uczestniczenia w życiu kulturalnym, rekreacji fizycznej oraz praktykach religijnych.

Podopieczni mają prawo do kontaktów z rodziną, przyjaciółmi, kolegami. Utrzymują kontakty telefoniczne i korespondencyjne. Każde dziecko posiada swoje miejsce, gdzie przechowuje rzeczy osobiste.

Wychowankowie mają swobodę w wyrażaniu myśli, sądów i opinii na różne tematy. Wszyscy orientują się w swojej sytuacji prawnej i znają swojego opiekuna prawnego.

W sytuacjach trudnych dziecko może liczyć na pomoc wychowawców. Jak wynika z udzielonych wyjaśnień, wielu wychowanków korzysta z porad psychologa bądź wychowawców wiele lat po opuszczeniu placówki.

9

Dzieci z chwilą przybycia do placówki zapoznawane są z panującymi w niej zasadami. Przewidziane kary i nagrody są uzgodnione ze wszystkimi wychowankami. Ponadto są one zindywidualizowane, a kryteria ich stosowania zrozumiałe.

W placówce działa samorząd, którego opiekunem jest Pani Sabina Tarnawska. Co roku odbywają się wybory do samorządu, w którego skład wchodzi wybrani przedstawiciele grup. Angażują oni społeczność placówki do organizowania różnych uroczystości i imprez np.: z okazji urodzin, imienin, bierzmowania, spotkań z zaprzyjaźnionymi klasami oraz Otrzęsiny, Dzień Nauczyciela, Andrzejki, Choinka Noworoczna, Bal Karnawałowy, Dzień Kobiet. Na spotkaniach społeczności całej placówki podopieczni zapoznawani byli z regulaminem, omawiano z dziećmi ich prawa i obowiązki. Wspólnie dokonywano analizy wyników w nauce, trudności wychowawcze i ustalano sposoby ich rozwiązywania. Dzieci miały również wpływ na tworzenie jadłospisu. Wszelkie propozycje i życzenia zgłoszone dyrektorowi były uwzględniane. Cała społeczność placówki uczestniczyła w spotkaniach na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami od środków odurzających.

Prowadzenie obowiązującej dokumentacji

Podczas czynności kontrolnych przeanalizowano dokumentację dotyczącą wychowanków. Stwierdzono, że **karty pobytu** podopiecznych prowadzone są na bieżąco. Zawarto w nich bardzo obszerny komentarz dotyczący codziennego zachowania wychowanków. Na tej podstawie można stwierdzić, jakie zmiany zachodzą w rozwoju psychofizycznym dziecka podczas pobytu w placówce. Ponadto wyszczególniono znaczące wydarzenia w życiu dziecka.

Wywiady środowiskowe przeprowadza pracownik socjalny. Charakteryzują one środowisko rodzinne wychowanków, w tym warunki socjalne, sytuację moralną rodziny oraz wzajemne relacje panujące między członkami rodziny. Zaznaczono w nich dysfunkcje występujące w rodzinie. Wywiady środowiskowe na bieżąco są uaktualniane.

Wszyscy wychowankowie przebywający w placówce posiadają aktualne **diagnozy psychologiczno-pedagogiczne**. Diagnozy są modyfikowane wraz ze zmieniającą się sytuacją dziecka, nie rzadziej jednak niż przed upływem roku. Diagnozy wyczerpująco charakteryzują środowisko rodzinne dziecka (w tym warunki mieszkaniowe, sytuację materialną rodziców, posiadane rodzeństwo, relacje panujące w rodzinie), ponadto uwzględniają następujące aspekty:

- dane osobowe dziecka,
- przyczyny umieszczenia w placówce,
- rozwój dziecka (w tym funkcjonowanie dziecka w szkole, wyniki z badań psychologiczno-pedagogicznych),
- wnioski do pracy z dzieckiem.

Na podstawie powyższych dokumentów dla każdego wychowanka opracowano zostały **indywidualne plany pracy z dzieckiem** uwzględniając następujące sfery:

- społeczno-moralną,
- edukacyjną,
- zdrowotno-estetyczną,
- duchową,
- prorodzinną.

W każdej ze sfer wyznaczono: metody i formy pracy, środki i termin realizacji oraz efekty podejmowanych działań. Do planów dołączono wnioski do pracy wynikające z jego realizacji. W planach znajduje się obszerny komentarz dotyczący efektów podejmowanych działań. Na podstawie przeanalizowanych dokumentów stwierdzono, że plany zostały opracowane zgodnie z psychofizycznymi potrzebami dzieci. Ponadto do indywidualnych planów pracy dołączono plany pracy z rodziną dziecka. W planach odnotowywane są efekty podjętych działań.

[Signature]

W placówce pedagog i psycholog prowadzą dokumentację z przeprowadzanych badań i obserwacji dziecka. Również udział dzieci w zajęciach specjalistycznych jest odpowiednio dokumentowany.

Praca z rodzinami naturalnymi dzieci przebywających w placówce

Placówka posiada opracowany „Plan pracy z rodzinami wychowanków. Uwzględniono w nim następujące zadania do realizacji:

- zawarcie z wybranymi rodzinami kontraktów ustalających zasady wzajemnej współpracy,
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w domach rodzinnych,
- prowadzenie konsultacji w zakresie poradnictwa psychologicznego dla rodziców – pomoc w rozwiązywaniu kryzysowych sytuacji,
- organizowanie narad rodzinnych mających na celu rozwiązywanie sytuacji problemowych dotyczących dzieci,
- prowadzenie zajęć warsztatowych dla rodziców mających na celu kształtowanie umiejętności w zakresie opieki i wychowania,
- stworzenie i realizacja programu prorodzinnego „Moje dziecko”.

W celu pedagogizacji środowiska rodzinnego wychowanków placówka realizuje program „Szansa na powrót”. Celem tego programu jest wspieranie rodziny w tworzeniu warunków umożliwiających powrót dzieci do domów rodzinnych poprzez podejmowanie działań tj. wywiad środowiskowy, wizyty w domach, zajęcia psychoedukacyjne, warsztatowe, grupowe dla rodziców i członków rodzin, indywidualne porady w sprawach rodzinnych podejmowane przez pracowników placówki (psycholog, pedagog, pracownik socjalny, wychowawcy).

Zgodnie z ww. Planem opracowano program prorodzinny „Moje dziecko”, którego realizację przewidziano na marzec-czerwiec 2007r. Celem programu jest wdrażanie rodziców i członków rodzin do odpowiedzialności za rozwój, opiekę i wychowanie dzieci. Autorzy programu oczekują, że wzmocnią się więzi uczuciowe między dziećmi i rodzicami, poprawią się ich wzajemne relacje, rodzice poczują się dowartościowani. Rodzice ponadto nauczą się rozpoznawać uczucia i potrzeby swoich dzieci, nauczą się stosować właściwe metody wychowawcze w stosunku do dzieci. Wśród zadań przewidziano:

- wdrażanie rodziców do aktywnego uczestniczenia w życiu dziecka,
- budowanie i podtrzymywanie więzi między dziećmi i rodzicami,
- podnoszenie umiejętności pedagogicznych rodziców (rozpoznawanie potrzeb dziecka, kształtowanie prawidłowych postaw rodzicielskich),
- włączenie rodziców do procesu wychowania dzieci.

Zgodnie z harmonogramem działań zorganizowano m. in.:

- I Komunię Świętą, chrzest dzieci,
- imieniny, urodziny dzieci,
- pogadanki, zajęcia warsztatowe dla rodziców,
- uroczystości z okazji Dnia Kobiet,
- omawianie z rodzicami problemów dzieci.

Wszelkie działania podejmowane w ramach ww. działalności placówki jest dokumentowane. Opracowywane są plany pracy z poszczególnymi rodzinami wychowanków, w których wyszczególniono zadania, metody i formy oraz termin ich realizacji. W planach odnotowywane są efekty podejmowanych działań. Ponadto prowadzone są karty poradnictwa psychologicznego, w których zapisywane są wszelkie kontakty z rodzinami wychowanków oraz treść poruszanych zagadnień.

Stały zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka

W placówce działa stały zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, który został powołany Zarządzeniem dyrektora z dn. 20.09.2000r., w skład którego wchodzi dyrektor, pedagog, psycholog, pracownik socjalny, wychowawcy grup biorący udział w procesie

wychowawczym dziecka. W związku ze zmianą rozporządzenia w sprawie placówek opiekuńczo – wychowawczych w skład stałego zespołu powinien jeszcze wchodzić przedstawiciel właściwego centrum oraz ośrodka adopcyjno – opiekuńczego.

Zespół zbiera się w zależności od potrzeb jednak nie rzadziej niż co pół roku. Ustalono, że w 2007r. odbyło się 12 posiedzeń.

Tematyka posiedzeń obejmowała wszelkie sfery funkcjonowania wychowanków w placówce i dotyczyła:

- ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka,
- analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną,
- modyfikowania indywidualnego planu pracy,
- zgłaszania do ośrodka adopcyjno-opiekuńczego dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą adopcję,
- oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb,
- oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce,

Po dokonaniu okresowej oceny sytuacji dziecka stały zespół formułuje na piśmie wniosek dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce.

Opieka nad dziećmi przebywającymi w placówce

Podczas czynności kontrolnych przeanalizowano grafik pracy (obowiązujący od dn. 01.12.2007r. - akta sprawy Nr 1) wychowawców, pedagoga, psychologa w ciągu dnia i porze nocnej. Przykładowo:

Dzień tygodnia - czwartek

Grupy socjalizacyjne

7.00 – 8.30 – 2 wychowawców

14.30 – 22.00 – 2 wychowawców

Grupa z zaburzeniami psychicznymi

7.00 - 8.30 – 1 wychowawca

14.30 – 22.00 – 1 wychowawca

Grupa interwencyjna

7.00 - 14.30 – 1 wychowawca

14.30 – 22.00 – 1 wychowawca

Wychowawców spiera stażysta, który pracuje godzinach 7.00 – 15.00

Ponadto w godzinach popołudniowych przeprowadzane są zajęcia tj.:

- socjoterapeutyczne – 19.00 – 20.30
- z psychologiem - 15.30 – 19.30
- wyrównawcze indywidualne - 14.00 - 15.00

W porze nocnej 22.00 – 6.00 – opiekę sprawuje 1 wychowawca i 1 młodszy wychowawca

Opieka nad grupą usamodzielnienia

w grupie chłopców

17.00 – 19.00

w grupie dziewcząt z zaburzeniami psychicznymi

17.00 – 19.30

w grupie dziewcząt w normie

17.00 – 19.30

Dzień tygodnia – sobota

Grupy socjalizacyjne

8.30 – 17.00 – 2 wychowawców

17.00 – 22.00 – 2 wychowawców

Grupa z zaburzeniami psychicznymi

8.30 - 16.30 – 1 wychowawca

16.30 – 22.00 – 1 wychowawca

Grupa interwencyjna

6.00 - 14.00 – 1 wychowawca

14.30 – 22.00 – 1 wychowawca

W porze nocnej 22.00 – 6.00 – opiekę sprawuje 1 wychowawca i 1 młodszy wychowawca

Opieka nad grupą usamodzielnienia

w grupie chłopców

10.00 – 12.00

w grupie dziewcząt z zaburzeniami psychicznymi

15.30 – 17.30

w grupie dziewcząt w normie

12.30 – 14.30

Z analizy grafików wynika, że w ciągu dnia obsada kadrowa jest dostosowana do potrzeb dzieci i placówki.

W godzinach porannych i wieczornych zwiększona opieka wychowawcza nie jest konieczna, ponieważ dzieci są samodzielne i nie wymagają pomocy, gdy przygotowują się do wyjścia do szkoły, czy do snu. W godzinach popołudniowych, kiedy dzieci wracają ze szkoły i wymagają większej uwagi, odbywają się różnego rodzaju zajęcia, tj. komputerowe, socjoterapeutyczne, wyrównawcze, biblioteczne, opieka wychowawców jest wystarczająca.

W związku z powyższym, wymóg pozostawiania 10 dzieci pod opieką jednego wychowawcy w czasie zajęć, jest zachowany.

Ponadto w czasie zajęć specjalistycznych (terapeutycznych) pod opieką jednego wychowawcy nie przebywa więcej niż 6 dzieci. Również podczas zajęć odbywających się poza terenem placówki zachowany jest standard. Zawsze z grupą wychowanków wychodzi 2 wychowawców.

Na podstawie analizy grafików stwierdzono, że opiekę nocną sprawują, co najmniej 2 osoby, w tym wychowawca i młodszy wychowawca. Osoba zatrudniona na stanowisku młodszego wychowawcy, która sprawuje opiekę w porze nocnej nie posiada kwalifikacji zgodnych z wymogami określonymi w § 37 i § 38 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007r. w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych (Dz. U. Nr 201, poz. 1455).

Zgodność zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami

W Zespole Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Zambrowie zatrudnieni są:

- dyrektor
- pedagog
- psycholog
- 12 wychowawców – zatrudnionych na podstawie ustawy – Karta Nauczyciela,
- 1 wychowawca, zatrudniony na podstawie przepisów o pracownikach samorządowych,
- pracownik socjalny.

Na podstawie czynności kontrolnych wrywkowo sprawdzono kwalifikacje następujących pracowników, którzy posiadają:

1. dyrektor – ukończone wyższe studia magisterskie na kierunku filologia polska, studia podyplomowe w zakresie organizacji pomocy społecznej, studia podyplomowe z pedagogiki opiekuńczej.
2. pedagog – ukończone wyższe studia magisterskie na kierunku pedagogika w zakresie pedagogiki wczesnoszkolnej, studia podyplomowe w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej.
3. psycholog - ukończone wyższe studia magisterskie na kierunku psychologia, podyplomowe studia w zakresie socjoterapii, kurs kwalifikacyjny nadający uprawnienia pedagogiczne czynnym zawodowo nauczycielom.
4. wychowawca 1. - ukończone wyższe studia magisterskie na kierunku pedagogika specjalna w zakresie pedagogiki resocjalizacyjnej.
5. wychowawca 2. - ukończone wyższe studia zawodowe na kierunku pedagogika w zakresie pedagogiki opiekuńczej (jest w trakcie studiów wyższych na kierunku pedagogika terapeutyczna. Posiada odbyte szkolenie: Prawa dziecka – jak o nich rozmawiać z dziećmi?
6. wychowawca 3. – ukończone wyższe studia magisterskie na kierunku pedagogika w zakresie pedagogiki kulturalno-oświatowej, ukończone studia podyplomowe w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej.
7. wychowawca 4. – ukończone wyższe studia magisterskie na kierunku pedagogika w zakresie pedagogiki specjalnej – pedagogika resocjalizacyjna.
8. wychowawca 5. – ukończone studia wyższe magisterskie na kierunku pedagogika.
9. młodszy wychowawca – pracuje od 15.02.2007r. a zatrudniona na powyższym stanowisku od 01.12.2007r. – posiada ukończone wyższe studia zawodowe z teologii o specjalności katechetyka. Obecnie kontynuuje naukę na uzupełniających studiach magisterskich na kierunku pedagogika. Planowane zakończenie studiów – luty 2008r. Osoba ta nie posiada kwalifikacji do zajmowanego stanowiska.

W toku kontroli stwierdzono, że osoby zatrudnione w placówce, z wyjątkiem młodszego wychowawcy, posiadają kwalifikacje zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje dyrektor Placówki.

Dyrektor

DYREKTOR

Data

20.12.2007r.

mgr Jadwiga Paździor

Podpisy wizytujących:

1. *Małgorzata Osipowicz*
2. *Krzyszyna Panicz*

**ZESPÓŁ PLACÓWEK
OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH**
18-300 Zambrów
Aleja Wojska Polskiego 52
tel./fax 086 271 34 89
NIP 723-10-40-598 R-000234933